

Όταν το νερό γίνεται σπάνιο: Πως επηρεάζει η ξηρασία την περιοχή του Ύψωνα

Η χαμηλή στάθμη στο Φράγμα Κούρη ανησυχεί τους κατοίκους, αλλά και τους γεωργούς – Τι λένε οι ίδιοι και ποιες λύσεις προτείνουν οι μαθητές

Το παρόν άρθρο αποτελεί μέρος δημοσιογραφικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε από τους μαθητές Έλληνα Νικόλα, Κουλλέ Κωνσταντίνα και Παπαδούρη Ανδρέα του Γυμνασίου Ύψωνα στο πλαίσιο του Περιβαλλοντικού Προγράμματος «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον», με στόχο την ανάδειξη τοπικών περιβαλλοντικών ζητημάτων που σχετίζονται με το νερό.

Εικόνα 1: Το Φράγμα του Κούρη. Ημερομηνία λήψης 15/02/2026. Παρά τις έντονες βροχοπτώσεις εντός του 2026, η στάθμη του νερού του φράγματος εξακολουθεί να είναι χαμηλή.

Η Κύπρος θεωρείται μία από τις πιο άνοδρες χώρες της Ευρώπης και τα τελευταία χρόνια η λειψυδρία αποτελεί ολοένα και μεγαλύτερη πρόκληση. Στην επαρχία Λεμεσού, το Φράγμα Κούρη παίζει καθοριστικό ρόλο στην παροχή νερού σε πολλές περιοχές, μεταξύ των οποίων και ο Ύψωνας.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, το φράγμα έχει χωρητικότητα περίπου 115 εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερού και αποτελεί βασικό μέρος του συστήματος υδροδότησης της νότιας Κύπρου μέσω του Έργου του Νοτίου Αγωγού.

Η προστασία των υδάτινων πόρων αποτελεί επίσης βασικό στόχο της διεθνούς περιβαλλοντικής πολιτικής. Ένας από τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών, ο Στόχος 6, προωθεί την εξασφάλιση πρόσβασης σε καθαρό νερό και τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων για όλους.

Οι ανησυχίες των κατοίκων

Η κάτοικος του Ύψωνα εδώ και σχεδόν 24 χρόνια κα Αθήνα Χατζηγιάννη δηλώνει ότι τα τελευταία χρόνια όλοι οι κάτοικοι της περιοχής παρακολουθούν με ανησυχία τις εξελίξεις γύρω από τα αποθέματα νερού.

«Ακούμε συχνά στις ειδήσεις ότι τα φράγματα έχουν χαμηλή στάθμη. Οντως, τα τελευταία χρόνια στην περιοχή μας παρουσιάστηκαν αρκετά προβλήματα με τις συχνές περικοπές νερού...».

«Αυτό μας κάνει να σκεφτόμαστε περισσότερο πώς χρησιμοποιούμε το νερό στην καθημερινότητά μας».

Όπως αναφέρει η κα Αθηνά και η ίδια αλλά και πολλοί άλλοι συμπολίτες της προσπαθούν ήδη να αλλάξουν μικρές καθημερινές συνήθειες:

«Προσπαθούμε να ποτίζουμε τον κήπο λιγότερο συχνά και να αποφεύγουμε τη άσκοπη σπατάλη, όπως καθαρισμός εξωτερικών χώρων με λάστιχο και πλύσιμο αυτοκινήτων, ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες όπου το φαινόμενο της ξηρασίας είναι πολύ εντονότερο. Το νερό δεν είναι ανεξάντλητο».

Σύμφωνα με τον European Environment Agency (2022), οι χώρες της Μεσογείου, μαζί με την Κύπρο, αντιμετωπίζουν αυξανόμενη πίεση στους υδατικούς πόρους λόγω της κλιματικής αλλαγής και της αυξημένης ζήτησης νερού. Στο σημείο αυτό πολύ χαρακτηριστικά η κα Αθηνά μας αναφέρει ότι όντως οι κλιματικές αλλαγές ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για την ξηρασία της περιοχής της, αλλά και ολόκληρου του νησιού, διότι το νερό είναι το πολυτιμότερο αγαθό γιατί δίνει ζωή, όχι μόνο στον άνθρωπο, αλλά σε όλους τους ζωντανούς οργανισμούς του φυσικού περιβάλλοντός μας.

Η γεωργία στην πρώτη γραμμή της λειψυδρίας

Η γεωργία είναι ένας από τους τομείς που επηρεάζονται περισσότερο από την έλλειψη νερού. Ο κύριος Κυριάκος Έλληνας γεωργός της περιοχής τονίζει ότι η άρδευση είναι ζωτικής σημασίας για τις καλλιέργειες.

«Αν υπάρχει περιορισμός στο νερό, επηρεάζονται άμεσα οι καλλιέργειες». Επιπλέον, μας εξηγεί: «Μερικές φορές πρέπει να μειώσουμε το πότισμα και αυτό μπορεί να μειώσει την παραγωγή. Η ανομβρία είναι μεγάλο πρόβλημα στην περιοχή μας και το Φράγμα του Κούρη, που είναι η κύρια πηγή νερού για την περιοχή μας έχει σχεδόν στερέψει».

Για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα, αρκετοί παραγωγοί χρησιμοποιούν σύγχρονες μεθόδους άρδευσης. Όπως αναφέρει ο κύριος Κυριάκος η στάγδην άρδευση είναι μια σημαντική λύση:

«Χρησιμοποιούμε στάγδην άρδευση, γιατί έτσι το νερό φτάνει κατευθείαν στις ρίζες των φυτών και δεν χάνεται».

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), η στάγδην άρδευση μπορεί να μειώσει σημαντικά την κατανάλωση νερού σε σχέση με τις παραδοσιακές μεθόδους άρδευσης.

Η σημασία της σωστής διαχείρισης του νερού

Οι ειδικοί επισημαίνουν ότι η αντιμετώπιση της λειψυδρίας απαιτεί σωστή διαχείριση των υδάτινων πόρων και συνεργασία μεταξύ πολιτείας και πολιτών.

Σύμφωνα με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, η Κύπρος χρησιμοποιεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης νερού που περιλαμβάνει φράγματα, μονάδες αφαλάτωσης και επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένου νερού. Η προσέγγιση αυτή συνδέεται επίσης με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 11 και 13 που αφορούν τις βιώσιμες πόλεις και τη δράση για το κλίμα.

Οι μαθητές προτείνουν λύσεις

Οι μαθητές, που πραγματοποίησαν την έρευνα, προτείνουν μερικές πρακτικές λύσεις για την εξοικονόμηση νερού:

- ενημερωτικές εκστρατείες στα σχολεία για τη σωστή χρήση του νερού,
- συλλογή βρόχινου νερού για πότισμα κήπων,
- περισσότερη χρήση στάγδην άρδευσης στη γεωργία,
- φυτεύσεις φυτών που χρειάζονται λιγότερο νερό και
- ευαισθητοποίηση των πολιτών για την αποφυγή σπατάλης του νερού.

Εν κατακλείδι οι μαθητές αναφέρουν επισημαίνουν:
«Το νερό είναι πολύτιμο και αν όλοι κάνουμε μικρές αλλαγές μπορούμε να προστατεύσουμε το περιβάλλον».

Βιβλιογραφία

- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων Κύπρου – Διαχείριση Υδάτινων Πόρων European Environment Agency (2022).
- Water Resources in Europe Food and Agriculture Organization (2021).
- Agricultural Water Management United Nations (2015). Sustainable Development Goals

Γυμνάσιο Ύψωνα

Μαθητική Ομάδα:

Έλληνα Νικόλας, Β3
Κουλλέ Κωνσταντίνα, Β3
Παπαδούρης Ανδρέας, Β3

Υπεύθυνη καθηγήτρια:

Γιαννακού Μαρία